

Алгоритм дій педагогічного колективу у разі виявлення ситуації булінгу.

1. Якщо педагог або інший працівник закладу освіти (інший учасник освітнього процесу) став свідком булінгу, він інформує керівника закладу освіти у письмовій формі незалежно від того, покаржилась йому жертва булінгу чи ні; або ж аналогічно після отримання звернення дитини.

2. Учасником освітнього процесу (учні, вчителі, батьки) на ім'я керівника освітнього закладу подається заява, де вказується інформація щодо джерела її отримання:

- Постраждалий чи свідок булінгу (цькування);
- Підозра про вчинення по відношенню до інших осіб за зовнішніми ознаками;
- Достовірна інформація від інших осіб. та часу;
- Як довго триває;
- Одноразовий конфлікт чи відповідні дії носили систематичний характер.

3. Відповідно до такої заяви керівник закладу освіти видає рішення про проведення розслідування із визначенням уповноважених осіб.

4. Наказом керівника закладу освіти по школі пишеться наказ про створення Комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) за участі педагогічних працівників, психолога та соціального педагога школи, батьків потерпілого та булера, керівника закладу, інших зацікавлених осіб.

5. Розглянувши письмову заяву, керівник закладу освіти скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) і окреслює подальші дії.

6. Комісія на протязі однієї доби проводить розслідування, з'ясовує всі обставини цькування та приймає відповідне рішення.

7. За умови визнання Комісією результатів розслідування фактом булінгу (цькування), керівник освітньої установи на протязі однієї доби повідомляє уповноважені підрозділи органів Національної поліції України (ювенальну поліцію), Службу у справах дітей.

8. Рішення Комісії з розгляду випадків булінгу реєструється в окремому журналі (паперовий вигляд) з оригіналами підписів усіх її членів.

9. У разі не визнання Комісією факту булінгу (цькування) і незгоди з результатами рішення потерпілим (його представником), керівник освітньої установи рекомендує звернутись постраждалому (його представнику) із заявою до органів Національної поліції України.

10. За будь-якого рішення Комісії з розгляду питань випадків булінгу (цькування), керівник закладу освіти забезпечує психологічну підтримку усіх учасників відповідного процесу.

Алгоритм дій педагогічних працівників щодо запобігання випадків булінгу в учнівському середовищі.

1. Усім членам шкільного колективу дотримуватись єдиної позиції, що насильство, цькування, дискримінація є неприйнятними та неприпустимими у міжособистісних спілкуванні.

2. Класним керівникам та вчителям-предметникам цікавитися життям своїх вихованців, відслідковувати ситуації, щодо проявів жорстокості та цькування в учнівських колективах, контролювати поведінку та взаємостосунки між дітьми на уроках та перервах.

3. Не залишати жоден випадок булінгу без уваги. Пояснювати учням, що будь які насильницькі дії чи образливі слова є неприпустимими у міжгруповій взаємодії. Реакція усіх учасників освітнього процесу на будь які прояви жорстокості та цькування має бути негайною.

4. Пояснювати учням, що навіть пасивне спостереження за знуцанням і бійкою надихає кривдника продовжувати свої дії. Свідки події повинні захищати жертву насильства і, якщо треба кликати на допомогу дорослих.

5. У кожному класному колективі виробити правила толерантної поведінки , слідкувати за їх дотриманням.

6. Створити шкільний консультативний пункт «Скринька довіри»

7. Систематично проводити у школі просвітницьку роботу у вигляді виховних годин, бесід, тренінгів, уроків, правових ігор, вікторин, флеш-мобів, круглих столів, диспутів, годин відкритих думок, усних журналів, кінолекторіїв, для ознайомлення учнів з проблемою булінгу, та за для пропаганди безпечних, здорових стосунків, заснованих на взаємній повазі доброзичливості та толерантності. Залучати до цієї роботи соціальнопсихологічну службу, представників правоохоронних органів,

служб соціального захисту, медичних установ та інших зацікавлених організацій.

8. Проводити просвітницьку роботу серед батьків з даної тематики.

9. Забезпечити психологічний супровід здобувачів освіти, які стали свідками булінгу, постраждали від нього, або вчинили цькування.

Булінг (цькування), тобто діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого:

— тягне за собою накладення штрафу від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення: — тягне за собою накладення штрафу від 100 до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене малолітніми або неповнолітніми особами віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років: — тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Діяння, передбачене частиною другою цієї статті, вчинене малолітньою або неповнолітньою особою віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років:

— тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Неповідомлення керівником закладу освіти уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки булінгу (цькування) учасника освітнього процесу

- тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до двадцяти процентів заробітку («Стаття 1734 ,Кодекс України про адміністративні правопорушення).

До осіб віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років, які вчинили адміністративні правопорушення, застосовуються заходи впливу, передбачені статтею 241 цього Кодексу.

У разі вчинення особами віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років адміністративних правопорушень, передбачених, зокрема, статтею 1734 КУАП, вони підлягають адміністративній відповідальності на загальних підставах.

З урахуванням характеру вчиненого правопорушення та особи правопорушника до зазначених осіб (за винятком осіб, які вчинили правопорушення, передбачені статтею 185) можуть бути застосовані заходи впливу, передбачені статтею 241 цього Кодексу.

Відповідно до статті 241 КУАП за вчинення адміністративних правопорушень до неповнолітніх віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років можуть бути застосовані такі заходи впливу:

- 1) зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого;
- 2) попередження;
- 3) догана або сувора догана;
- 4) передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінують, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання (стаття 13 «Відповідальність неповнолітніх» КУАП).

Штрафи, які передбачено за знуцання

- Моральне чи фізичне насильство, агресія – 340-850 грн.
- Дії з особливою жорстокістю, повторне порушення – 850-1700 грн.
- Приховування вчителем факту цькування – 1700-3400 грн, або виправні роботи строком до одного місяця з відрахуванням до 20 % заробітку.

Якщо правопорушення вчинили неповнолітні до 16 років, штраф сплачуватимуть батьки. Протоколи за вчинення цього порушення уповноважені складати органи національної поліції України, а притягувати до адміністративної відповідальності будуть місцеві суди.

Порушення	Вік	Хто несе відповідальність	Розмір штрафу	Громадські роботи
Булінг дітьми	до 14 років	Батьки	від 850 грн. до 1700 грн. або	від 20 до 40 годин
	від 14 до 16 років	Батьки	від 850 грн. до 1700 грн. або	від 20 до 40 годин
	понад 16 років	Діти	від 850 грн. до 1700 грн. або	42 години
Булінг дорослими	понад 16 років	Особисто	від 850 грн. до 1700 грн. або	42 години
Повторний або груповий	14 до 16 років	Батьки	від 1700 грн. до 3400 грн. або	від 40 до 60 годин
	понад 16 років	Особисто	від 850 грн. до 1700 грн. або	від 40 до 60 годин
Приховування булінгу	Керівник закладу освіти	Особисто	від 850 грн. до 1700 грн. або	Виправні роботи до 1 місяця з відрахуванням 20% заробітку

Дитяча лінія 116 111 або 0 800 500 225 (з 12.00 до 16.00)

Гаряча телефонна лінія щодо булінгу 116 000

Гаряча лінія з питань запобігання насильству 116 123 або 0 800 500 335

Уповноважений Верховної Ради з прав людини 0 800 50 17 20

Уповноважений Президента України з прав дитини 044 255 76 75

Центр надання безоплатної правової допомоги 0 800 213 103

Національна поліція України 102